

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-01-17

Vår referens

Therése Ehrnstén

Utredare

Therese.ehrnsten@malmö.se

Vattentjänstplan för Malmö stad- remiss från tekniska nämnden MN-2024-11372

Sammanfattning

Fastighets- och gatukontoret har översänt en remissen ”Vattentjänstplan för Malmö stad” till bland annat miljönämnden för yttrande. Vattentjänstplanen är en plan som enligt ”Lag om allmänna vattentjänster” ska finnas i varje kommun.

Kommunfullmäktige ska minst vart fjärde år pröva om vattentjänstplanen är aktuell. Planens tidshorisont är 12 år och beskriver kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Miljöförvaltningen bedömer att planen utgör en bra grund för fortsatta diskussioner om stadens vattenstrategiska arbete men åtgärderna behöver konkretiseras och följas upp för att planen ska bli ett användbart planeringsdokument och bidra till stadens mål.

Förslag till beslut

Miljönämnden föreslås besluta

1. Miljönämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2024-01-17
- Förslag till yttrande, daterat 2024-01-17
- Remiss Vattentjänstplan för Malmö stad
- Tjänsteskrivelse Fastighets- och gatukontoret

Beslutsplanering

Miljönämnden 2025-02-2828

Beslutet skickas till

Tekniska nämnden.

Ärendet

Tekniska nämnden har översänt ”Vattentjänstplan för Malmö stad” till bland annat miljönämnden för samråd. Svar önskas senast 2025-02-07, men anstånd har begärts och meddelats så att svar ska lämnas direkt efter miljönämndens sammanträde 2025-02-28.

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster ändrades i juni 2022. En av ändringarna innebär ett nytt krav på att alla kommuner ska ha en aktuell vattentjänstplan. Planen ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses och ska vara vägledande. Allmänna vattentjänster inkluderar ansvar för dricksvatten, spillvatten och dagvatten och planen ska beslutas i kommunfullmäktige och aktualiseras minst vart fjärde år.

Arbetet med framtagandet av vattentjänstplanen har projektletts av VA Syd och fastighets- och gatukontoret. Miljöförvaltningen har deltagit i arbetsgruppen med representant från både miljöstrategiska avdelningen och miljö- och hälsoskyddsavdelningen. Miljöförvaltningens representanter har haft ett särskilt fokus på planens första del som hanterar bedömning av behovet av allmänna vattentjänster.

Malmö vattentjänstplan har ett innehåll som syftar till att samla VA- och nederbördsrelaterade frågor i ett dokument. Den beskriver behovet av att bygga ut de allmänna vattentjänsterna med utgångspunkt i kommunens ambitioner i översiktsplanen. Planen ger även ett underlag för kommande aktualisering av översiktsplanen. Planen är uppdelad i fyra kapitel enligt nedan.

Bedömning av behovet av allmänna vattentjänster

Kommunen är skyldig att tillhandahålla allmänna vattentjänster om bedömningsgrunderna enligt ”Lag om allmänna vattentjänster” uppfylls. Det vill säga om det är en större bebyggelsekoncentration (befintlig eller tillkommande), om det finns behov ur ett miljö- och hälsoskyddsperspektiv samt om det finns behov av att

vattenförsörjning och/eller avlopp ordnas i ett större sammanhang. Utifrån gällande lagstiftning och prioriteringsgrunder redovisar vattentjänstplanen de prioriterade områdena för utbyggnad av verksamhetsområden för allmänna vattentjänster. Ett verksamhetsområde är ett geografiskt område inom vilket kommunen har en skyldighet att tillhandahålla tjänster för vatten och/eller avlopp.

I Malmö är majoriteten av bebyggelsen redan ansluten till allmänt vatten och avlopp. Det finns endast 285 enskilda avlopp för året runt-boende i kommunen samt enskilda anläggningar på en del av koloniområdena. Enligt vattentjänstplanen bedöms Tullstorp och Södra Sallerup behöva byggas ut inom planens giltighetstid. Koloniområdena som ännu inte är anslutna bedöms som utredningsområden. Toarps Ekoby och Ingvalla är två områden där behovet av utbyggnad inte finns idag, men där förutsättningarna kan ändras, varför de är satta som uppföljningsområden. Övriga områden bedöms inte falla inom kommunal skyldighet att ordna allmänna vattentjänster.

Den allmänna VA-anläggningen

VA-anläggningen är i stora delar gammal och förnyelsetakten är långsam. Utöver det ger en ökad befolkning, förtätning, klimatförändringar och ökade krav ett stort behov av att öka investeringarna för att uppnå avsedd funktion. Planen beskriver de åtgärder som anses behövas, och som till viss del redan är planerade, för att uppnå en ändamålsenlig produktion och distribution av dricksvatten, bortledning och rening av spillvatten och rening av dagvatten. Det är i huvudsak VA Syd och Sydvatten som är ansvariga för de åtgärder som planeras inom ramen för planens tidshorisont. Malmö stad står som ansvarig eller delad ansvarig för åtgärder som rör stadsplanering och miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten.

Strategier för dagvatten- och skyfallshantering

Fastighets- och gatukontoret har valt att sammanfatta beslutade strategier för dagvatten- och skyfallshantering för att samla stadens ambitioner i Vattentjänstplanen. Strategierna som beskrivs tillför således inget nytt utan är redan beslutade i andra processer. Hur dessa strategier ska följas upp redogörs inte för i planen utan läsaren hänvisas till de ursprungliga dokumenten.

Konsekvensbeskrivning

Planen bedöms inte medföra någon betydande miljöpåverkan varför en miljökonsekvensbeskrivning inte är upprättad.

Miljöförvaltningens bedömning

Miljöförvaltningen ser positivt på att det tagits fram ett förslag till vattentjänstplan och menar att det är ett viktigt steg mot en mer samlad och strategisk vattenplanering inom staden. Planen sammanfattar i dagsläget enbart redan beslutade åtgärder och kan ses som en sammanställning och ett kunskapsunderlag.

Planen ger en översikt av de behov av investeringar och utveckling som krävs för en ändamålsenlig VA-anläggning, men det vore önskvärt med en tydligare bild av vilken positionsförflyttning staden vill göra inom tidsperioden, en högre grad av konkretisering av åtgärderna och en process för uppföljning för att underlaget ska bli användbart för kommande planering och beslut. Att VA-anläggningen kräver förnyelse och uppgradering i stora delar för att hantera en ökad befolkning, förtätning och det förändrade klimatet är allmänt känt, men det framgår inte av planen var förnyelsen ska prioriteras under tidsperioden. Förslag som att skapa redundans i distributionsnätet för vatten, förnyelse av dricksvattennätet och avloppsledningsnätet och ett fortsatt arbete med att förebygga risk för skyfallsrelaterad störning är alla exempel på bra åtgärder, men det är svårt att få en uppfattning om hur långt arbetet förväntas nå, var behoven är störst eller hur arbetet ska följas upp.

Miljöförvaltningen ser att myndighetsutövningen enligt miljöbalken berörs i flera delar av planen, till exempel när det kommer till behov av investeringar i avloppsreningsverken och gällande bedömningen av behovet av allmänna vattentjänster, och konstaterar att det är ett redan pågående arbete inom processerna för tillsyn och prövning.

För det miljöstrategiska arbetet, särskilt vatten- och klimatanpassningsfrågorna, finns många beröringspunkter och miljöförvaltningen menar att det finns behov av att det etableras ett stadigvarande stadsövergripande arbete med strategisk vattenplanering. Miljökvalitetesnormerna för vatten är en viktig fråga för stadens vatten- och

samhällsplanering men beaktas inte i planen. Det finns dock ett stort behov av att ett sådant arbete initieras vilket vore en naturlig del i arbetet med strategisk vattenplanering.

Det är otydligt hur den tredje delen av planen, ”Strategier för dagvatten- och skyfallshantering”, hänger samman med resterande delar av vattentjänstplanen och med den del av dokumenten som texten hänvisar till. I fastighets- och gatukontorets tjänsteskrivelse till ärendet framgår att ambitionen är att vattentjänstplanen för Malmö ska kunna ersätta både ”Dagvattenpolicy för Malmö stad” och ”Skyfallsplan för Malmö stad”. Samtidigt nämner vattentjänstplanen inget av detta eller att dagvattenpolicyn är beaktad eller har spelat ut sin roll. Uppföljningen av de strategier som föreslås i del tre hänvisar dessutom till de ursprungliga dokumenten varför miljöförvaltningen tolkar det som att samtliga dokument fortsatt är tänkta att gälla parallellt, inklusive dagvattenpolicyn och skyfallsplanen. Eftersom uppföljningen inte sker samlat blir det också svårt att få en samlad bild av hur arbetet fortgår. Utöver det skulle åtgärderna i del tre på ett tydligare sätt kunna förhålla sig till de andra delarna av planen för att ge en samlad bild av behovet av åtgärder för reningsverk, ledningsnät respektive öppna lösningar. Planen beskriver vikten av att samtliga klimatrisker utreds till kommande aktualisering och miljöförvaltningen menar att det är centralt att så sker för att kunna säkerställa VA-anläggningens funktion framåt och att en sådan åtgärd bör vara högt prioriterad.

Miljöförvaltningen ser dokumentet som ett första steg i en process för att få till en stadsövergripande strategisk vattenplanering. En planering som skulle innebära ett sammanhållet arbetssätt, innefatta kommunens olika roller och ansvar, balansera olika intressen och krav och fastställa en långsiktig ambition för stadens vatten.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Thea Ohlander Arfwidsson
T.f. Avdelningschef
Miljöstrategiska avdelningen